

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Rigor Moderatus Doctrinæ Pontificiæ Circa Usuras A SS.
D. N. Benedicto XIV. Per Epistolam Encyclicam Episcopis
Italiæ Traditus**

Specimina ulteriora exhibens Moderationis Pontificiæ, à P. Concina violatæ

Zech, Franz Xaver

Ingolstadii, 1751

Art. 7. De Natura Contractus Censualis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63780](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63780)

plere. Justum est pretium, quando emptor post contractum in communi hominum æstimatione tantum videtur habere, habendo rem emptam; quantum habuit ante contractum, habendo pretium. In casu igitur individuo considerandum, quanta sit æstimabilitas summæ capitalis, quæ datur in pretium: quantum sit onus, præstare censum annuum certis pactis vestitum: denique an communiter censeatur quis prudenter & utiliter subire hoc onus pro obtinendo illo pretio; perpensa simul diversitate personarum, locorum & temporum.

§. 233.

Art. 7.
DENATU.
RACON-
TRACTUS
CENSUALIS.

Ex hucusque dictis facile deprehendimus intrinsecam naturam Contractus Censualis. Sicut enim variis aliis modis, Legato, Donatione, Permutatione &c. annuus Cens, seu Reditus ex re fructifera constitui potest; sic etiam simile jus ad annuos redditus per Contractum utrinque onerosum pro pretio transferri potest, eo fere modo, quo alia jura per emptionem-venditionem alienantur. Intelligitur itaque hoc loco per Contractum Censualem, *Consignatio annui redditus ex re fructifera pro pretio.*

§. 234.

Substantialia Contractus Censualis sunt

Consignatio annui redditus ex re frugifera pro pretio, sit per emptionem, vel proximè imitatur emptionem. Unde quæ ad substantiam contractus Emptionis, ea etiam ad substantiam contractus Censualis requiruntur. Substantialia igitur sunt I. Merx. II. Pretium. III. Partium Consensus.

§. 235.

I. Merx:

I. Merx sunt fructus futuri, seu potiùs præsens jus ad fructus istos annuatim exigendos. *Nec emptio, nec venditio sine re, quæ veneat, potest intelligi: & tamen fructus, & partus futuri rectè emuntur.* (a) Cum autem emanantur fructus vel jus ad fructus, consequenter necessaria est res frugifera, ex qua habeantur fructus sive naturales, sive civiles, sive industriales.
Parum

Parum tamen interest ad substantiam Contractus Censualis, siue jus ad ipsos fructus, siue ad pecuniam æquivalentem fructibus in contractum veniat.

(a) L. 8. ff. de contrah. empt.

§. 236.

II. Pretium debet consistere in pecunia numerata & certa, II. Pretium: si Consignatio Censui fiat per modum emptionis - venditionis. Si loco pretii pecuniarii interveniat alia res, Censui constitui dicetur non ad modum emptionis, sed ad modum Permutationis.

§. 237.

III. Consensus partium, uti ad alios Contractus consensuales, ita etiam ad Censum constituendum & requiritur, & sufficit. III. Consensus. Scriptura insuper in quibusdam locis per Statuta Provincialia exigitur pro necessaria solennitate. In Statutis Bavarie vox ipsa vernacula hujus Contractus (Zins-Ver-schreibung) scripturam requirere videtur. His tribus positis, habetur Consignatio annui redditus ex re frugifera pro pretio: consequenter tota substantia Contractus Censualis.

§. 238.

Alia sunt huic Contractui Naturalia, scilicet quæ ab eo fluunt, aut cum eo regulariter sunt conjuncta, considerata ipsa natura contractus, lege Principis, consuetudine legitima, aut præsumpta mente contrahentium: abesse tamen possunt ex pacto contrahentium. Substantia hujus contractus exigit, ut emptor sit obligatus ad solvendum pretium pro obtinendo censu: Naturale autem est, ut venditor non sit obligatus ad pretium restituendum pro redimendo censu. Everteretur igitur substantia Contractus, si adjiceretur pactum de pretio non solvendo: nequaquam autem contra substantiam erit obligatio de restituendo pretio pro redimen-

mendo censu, si emptor petierit; sicuti nihil fit contra substantiam Emptionis per pactum retrovendendi. Quando dubium de interpretatione contractus Censualis, vel de mente contrahentium incidit, iudicium fertur juxta naturam contractus, nisi de pacto speciali constet. Hinc Census post Constitutiones suprâ allegatas consignati, censentur esse redimibiles ex parte debitoris.

§. 239.

*Accidental-
alia:*

Accidentalia Contractus Censualis sunt, quæ per se non insunt, inesse tamen vel abesse possunt. Super quibus rebus constituatur, aut ex quo fructuum genere præstandus sit Census, accidit ipsi contractui, & ex libera contrahentium pactione desumendum est, nisi fortè statuta peculiaris loci, vel legitima consuetudo naturam contractus determinet. Sic prohibitum alicubi esse Censum frumentarium diximus, saltem qui in certa & determinata quantitate annuatim præstetur.

§. 240.

Honestas:

Honestas & *Licentia* Contractus Censualis insinuat hucusque modo celebrati ex eo desumitur, quòd neque *Charitatis*, neque *Justitiæ* regulis, neque receptis Legibus sit difformis. (§. 7. 18.) Si enim quis indigeat pecuniis meis, habeat tamen annua quædam emolumenta, quibus carere potest; nihil agitur contra *Charitatem* dando pecunias non gratis, sed ineundo talem contractum, vi cujus ille mihi vicissim consignet annuos redditus in re frugifera, ex qua emolumenta percipit: qua ratione formalissimè celebratur Contractus Censualis. Sicut nihil agitur contra *Charitatem*, si equum meum non concedam gratis habenti pecunias, sed exigam pretium locationis, vel emptionis. Ad *Justitiæ* normam servandam, æqualitas curari debet juxta communem hominum æstimationem, quæ justum pretium determinat.

Leges

Leges aliquæ, quæ contra usitatos mores harum regionum, conditiones nonnullas contractui præscribunt, alias rejiciunt; non attingunt has Provincias, in quibus scribimus; vel contraria consuetudine, scientibus Legislatores, explicantur.

§. 241.

Si quid in Contractu Censuali circa quantitatem pretii, *Differen-* aut pactiones adjectas peccetur; committitur injustitia, non *tia à Mu-* autem committitur usura, utpote quæ in solo Mutuo lo-¹⁴⁹ cum habet: ab hoc autem planè diversum esse Contractum Censualem constat. Hujus substantia exigit rem aut personam frugiferam, ex cujus emolumentis ematur Census: parum id attenditur in Mutuo. Indigentia alienæ subvenimus mutuando, emolumenta aliena emimus acquirendo Censum. Item substantiale est Mutuo, ut vi contractus detur obligatio reddendi summam capitalem ex eo præcisè, quia hæc mutuo fuit accepta, nec impletur æqualitas ad omnes contractus requisita, nisi redditâ summâ mutuo acceptâ. Econtra Contractui Censuali, & debitæ æqualitati plenissimè satisfactum censetur per obligationem præstandi annum Censum. Ut autem vel venditor restituat pretium, vel emptor retrovendat jus ad Censum, adeò non contingit vi Contractus Censualis primùm initi, & ob pecunias acceptas, ut potius requiratur novus contractus, scilicet reemptionis & retrovenditionis, ad quem per pactum se possunt obstringere. Itaque quando Census redimitur, pecunia restituitur non ad faciendam æqualitatem Contractus Censualis primùm initi; sed in compensationem rei iterum venditæ à priore emptore. Si credas, eundem haberi effectum, scilicet restitutionem summæ capitalis, sive ex obligatione mutui, sive ex obligatione pacti Censibus adjecti id fiat; possem id transmittere: ex hoc tamen non sequeretur, hunc contractum vi talis pacti transire in mutuum:

T 3

id

id solum deduceretur, eundem effectum posse haberi per varios contractus, liberumque frequenter esse, quem contractum inire placeat. Dein alius revera effectus quoad restitutionem summæ capitalis sequitur ex Contractu Censuali, alius ex mutuo. In hoc enim si pereat pignus sine culpa creditoris, manet tamen mutuarius obstrictus ad restitutionem mutui, ut impleatur obligatio in ipso mutuo contracta. Econtra in contractu Censuali cum ad restitutionem pretii requiratur novus contractus, consequenter requiratur etiam merx reemenda; fuit exinde, cessare obligationem restituendi pretium, si res aut persona pereat, super qua Census vel directè vel indirectè est constitutus, cum Census non possit consistere sine re frugifera. Si igitur nihil est, quod retrovendatur, & id quidem sine culpa creditoris, sponte fuit, extinguì obligationem retrovendendi, vel reemendi ex pacto contractam.

§. 242.

Non semper observata.

Unde facilè concedo, committi nonnunquam usuram sub larva Contractus Censualis, tunc nempe, quando emi Census dicitur, ubi nec res, nec persona frugifera datur, ex cujus emolumentis solvi Census possit: deficiente enim constitutivo substantiali Contractus Censualis, nempe merce, alius non censetur initus Contractus, nisi Mutui, ex quo recipiuntur veræ usuræ annuæ, quæ ficto nomine dicuntur Census. Si verò accuratè observentur, quæ ad substantiam & æquitatem Census requiri diximus, annumerari hic debet Contractibus, per quos pecunia collocari potest ad lucrum.

SE-